

CONTENTS:

1 LP
1 program notes (8 p.)

Classical Yiddish Literature

Jewish

read

in Yiddish

by Chaim Ostrowsky

PN
6067
J49
1960
c.1

MUSIC LP

Folkways
Records
FL 9945

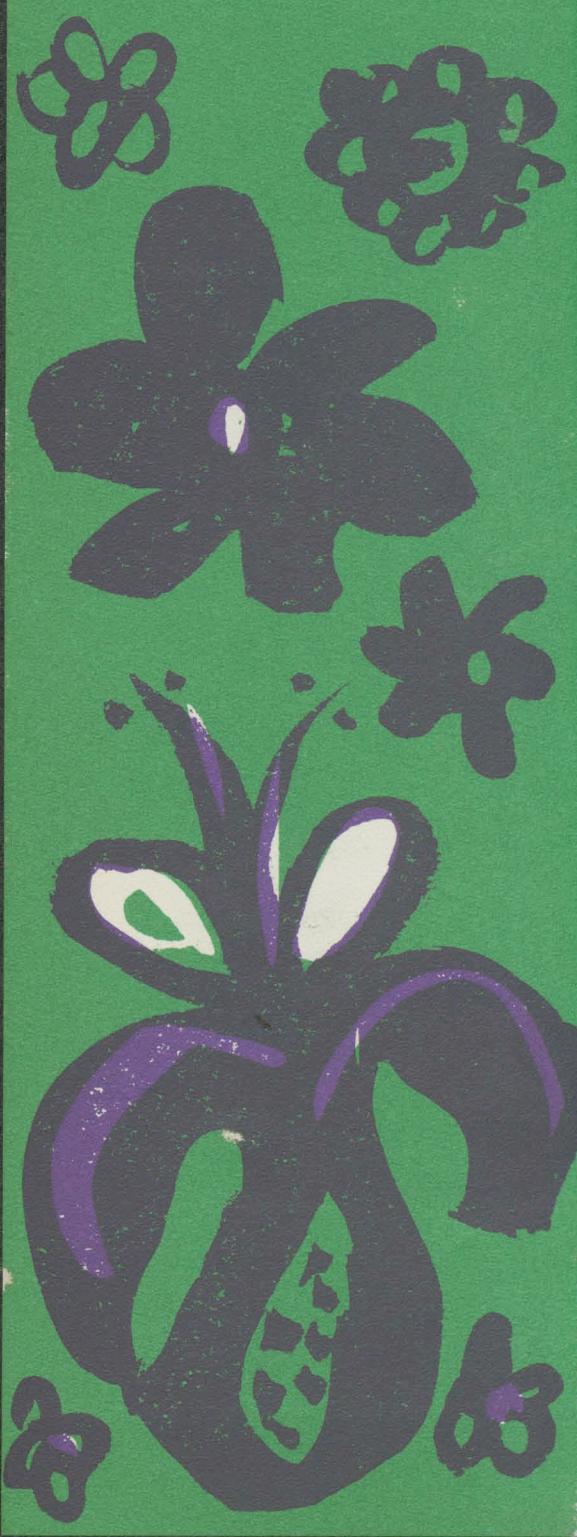
University of Alberta Library
0 1620 0506 5832

Ronni Rosenhouse

FL 9945
Children Are A Joy — Sholem Aleichem
Aleph Beiz — Sholem Stern
Chassidim — A. Lutzky
The Magician — J. L. Peretz
The American — Sholem Asch
Jews Chanting — Der Tunkeler

Descriptive notes are inside pocket

FOLKWAYS FL 9945

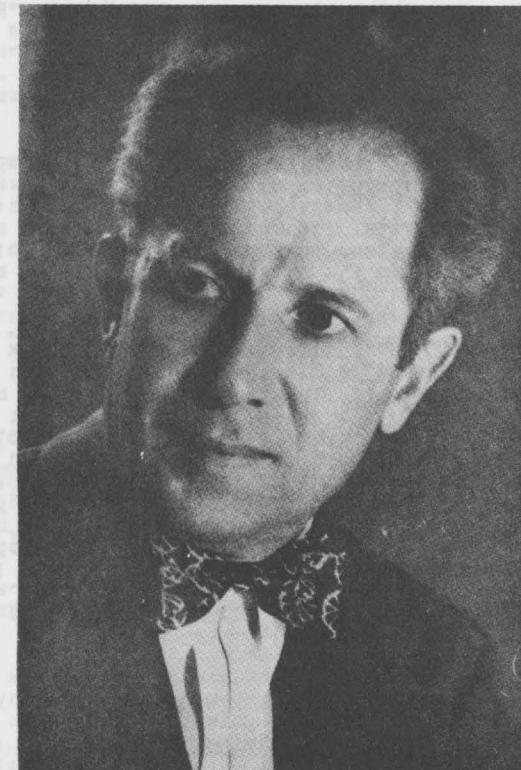

PN
6067
J49
1960

MUSIC LP

CHAIM OSTROWSKY

CHAIM OSTROWSKY began his theatrical career in Moscow where he came as a young lad straight from the "Yeshivah." He organized and directed Hebrew and Yiddish theatres in various cities of Russia and Poland. In Palestine, he was director and leading actor of the First Hebrew Theatre "Teatron Ivri" in Tel Aviv.

וזם כל -- די קינדער, קייז עיז-הרע.

בם האב איד, צאלן געוזנט זיין, אלע אויסגעגעע-
געגע. (געגען צוואלף -- פיר זינען די צו
ענגבערע יאר, אוחוקגעאנגען). האלב זינען זיין,
אטם איד שזונט קיז עינ-הרע, א קיטאָלן פון

יינט אַיִינִיקָלָעֵד, לְעֵבָן זָאַלָּן זַיִ!

ישם אז פארזינדריךון. ווארום אלע טעכטער אונ
לעלע שניר קינדעלען, ברוך-השם, אלע יארע' בע
עמען פיאז פאראן עלפ'. בע בעמען -- נייז,
יעמען ציבין. קייז עקרות אוזעלבען, הייסט דאסם,
אאם נאלן ליללה נישט האבן גאנט נישט, איז בע
נאלן פאראן.

אָרֶר מִים אַיִלְן זֹוּזַ, מִיטֵּן־מִיטֵּלְסְטָןַ, הַאֲבָאֵרַ גַּעֲהָאַת
בְּרִיכָל צֹו טָאנַ: מַיִן שְׁנוּרַ הַאֲמָטָא צִימַט קִיןַ קִינַ-
עַרְנִישָׁטָם גַּעֲהָאַתַּן. נִישְׁטָא אָוֹן נִישְׁטָמַן -- אָוֹן גַּעַד

את זיך אונגעחויבן א סדרה: דאקטוירט, דער
ביב, להבדיל דער טאטער -- עם העלפת נישט.

אֶת חַיִּים, זֶה וְלֹא נִימָּצֵא זֶה הַמָּאָם אֲרֵם, זֶה גָּמָן זֶה
בְּבָבָה טְפֵשׁ אַיִּינָרְדִּי וְזֶה חֻרְבָּסְטִי זֶה זֶה זֶה גָּמָן אַיִּם,
אֶם זֶה הַמָּאָם דִּין לִיבָּב זֶה גָּמָן עָרָה אַיִּם חָבֵב זֶה
וְזֶה לִיבָּב. וְזֶה גָּמָן זֶה גָּמָן אַיִּם אַוְעַף דָּעַם חַכְמָה אַיִּם
אֶבֶן אַיִּם כִּינְדְּגָדָעַר — זֶה גָּמָן דָּעַם לִיבָּב! . . .
אֶם זֶה גָּמָן אַיִּם אַוְעַף אַזְּאָן לְעַמְּשָׂעָה

דצור-הדבר, ז' האבן זיך נ' שט געיגטן
ז' וגט האט געהאלטן -- שוין א' יאר זעפּן, א'
ד' התאט אנטגעוויבן זו קינדלען, קינדרלן זי וואט
יאר, וואט א' יאר; שיט מיך אפּ סיט איניקלער!

CHILDREN ARE A JOY

An exalted father describes the extreme happiness he derives from his abundant family: sons, daughters, in-laws and grand-children, when they congregate in his house to celebrate Purim.

חַתְּמָה פּוֹנִי נִינְדָּעָר

קַיְן נָגִיד, הָעֶרֶת אֵיר, בֵּין אַיְדֵי נִטְמָה וְיִתְפּוֹן
אֲנָגִיד. גָּרְגִּינְשֶׁטֶם, אֲבַל-הַבִּיחָמִיט אֲדִיר
אַיְן אַיְגָעָנָע. חַאַטְשׁ וְחַסְמָהָם מַעַן, מַשְׁתִּינָם גַּעַד
זָגָטָם, בֵּין אַוְנְדוֹזְפּוֹן אֲדִירָהָמָה מַכְחָונָה -- נַאֲרָב
נַחַת פּוֹן קִינְגְּדָעָר, קָרָא אַיְדֵי מִידָּבָרִיםְעָזָן הַאֲבָב
אַיְדֵי בָּרוֹקְדָּהָסָם, מַעַרְפּוֹנְמָהָרָטְסָטָן גַּבְּרִיאִין
בְּחַרְלִילְעָקוּדָן בֵּין מִירָה, הָעֶרֶת אֵיר, אָז עַם קְוּמָט
אַיְום טּוֹבָא אָזָן עַם קְוּמָעָן זִיךְ צְנוּנִיָּה אַלְעָלָקִינְיָה
דָּעָר, קַיְן עִין-הָרָע, זִין אָזָן טֻמְטָעָר, שְׁנִיאָר אָזָן
אַיְדָעָמָס מִטְלָע אַיְנִיקְלָע -- חַעַר אַיְזָן צָוּמָר
וְלִדְעָמָס

משל. געפט פוראים צו דער טעודה.

אָס פַּאֲר אַטְעֵם, פְּרֹעָג אִיךְ אִיךְ, הָאָט אַסְוֹדָה,
זֶה מַעֲצָת זֶה צָוָם טִיש אַיְנָעָר אַלְיָן סִימָן וְיָב
וְיָב סִימָן

ו, שטעלט אידך פאר, או אידח האב שווין אפוגעעסן
י, פיש סיטס דער יונק, לאקסן, ציסען, דאס, ענץ
ג, נו זאפען בלאטטען שבבלאיינען א פערד, להבדיל,
ס, סט אונז. א מענטש איז דאסן אבער נישט קין פערד.
כברט אידך. ובפרט אז איז זומט-
וב, כי פורים צו דער סעודהה

איך זאלטן צען בדי מיר אינטיקלעך -- אלע גווארטטען
איינט שענער פונעם אנדרערן, אין זיער פנים יעיר
נישט אידיגזוקון! איך זאג איז'ך -- אנטיקלעך!

וְזַהֲרָתִ פָּאָר אֶזְעָרָתִ — הַפְּתַח אֵיךְ אַתְּקֹעַגְעָרוֹפִן מֵיָּהָרָתִ גַּעַד אֲזָנָן זָהָר צָו אַיִם: — סָוָן שְׁמָהָרָתִ זָהָר אֵיךְ, וְזָהָר דָּעַם נְגִידָה, דָעַם דְּרִיעָרָתִ אֲזָנָן זָהָר עַזְבָּעָדָה אֲזָנָעָבָן בַּיְמָה — זָהָם וְאַתְּמָעַט גַּעַבָּן, אֲבִי נְאַנְגָּעָם.

עט אַיְלָה צו אַיְדָעָמֶת הָאָב אַיְלָה גָּזָר קִין גָּלִילָק נִישָׁתֶן
בעבר טָאָקָע לְחַלּוֹתָיו נִיטֵּן דָּם חַיָּסֶט אַיְלָה צו
צָרָקָע עֲנוּגָה נִיטֵּן אַוְן שָׁעָם זִיךְרָה חַלּוֹתָה נִישָׁתֶן
וְאַרְרוֹם אַיְלָה מְגֻמָּן אַיְלָה מִיר גָּלוּגָה אַזְעָלָה
עַיְדָעָמֶת וְאָם דָעַר גְּרוּמָטָעָר גְּבִיר פָּרָמָגָם זָה
עַגְּשָׁנָה כִּינְגָּדָעָר מִיּוֹתָסִים פָּרָשָׁוֹנָעָן קַעְפָּה

וְיַעֲשֵׂם הָאָב אֶיךָ אֵין אִידעַם פּוֹן וְאֶרְאֶה אֶגְרוֹנִים יְחֻום
כִּצְאַקְעָלָעַ, אַזְיָדָן קִינָדָ, אַגְעָרְטָעָנָעָר מִיטָּאַלָּע
עַלְוָה אָזָן אַגְוַיְסָעָר לְמַדָּן, זִיכָּם אָזָן לְעַרְנָמָן. אַיְךְ
אַלְמָת אִים בְּדִי זִיכְּרָאָזְקָעָט פּוֹן נַאֲלָט דָּעַר חַזְוָה אַזְּ-
אַקְרָדָם וְעַן אַזְמָאֵיזָאָזְלָאָט אִים קַעְנָהָן, וְאַלְמָת אַרְאָלִין גַּעַ-
אַגְּמָת אַזְמָאֵיזָאָזְלָאָט עַבְרָיָהָן אַרְזָוְנִיסְטוֹלָאָזָן אַזְעוֹלָכָם
וְיַפְּנַע דָּעַר וְעַלְטָן -- וְוָסָם וְעַטָּפָן אִים וְעַרְנוֹן?

עם אנדרנן אידען האב איך שווין נישט איז חומע
אאר דאס קרטן איז אבער אין אנטיק, דהיננו: חאם
וילט אוירן שרבין און ליעגען, און חשבונען,
וונונגנערן, און טאנצן, און חאלט ניט הימן
פיטלע ער אין שעך -- איז מע שמוטט, ער יגולות
וונודעט בעונגען, הערט איר, איז פאייז ניט באשערט,
זאגת שלמה החלן: לא לחכמים לחם -- אלע
גענונגס גייזען שטיגלו. איך האב אים שווין פרו-
רט אוייך אלע זיטן: ער איז שווין געהן א
אטסמאען, און א קראמעער, און אל מלמד, און א
דאנן -- עם גיטט נישט, קחאטש צערריין זוין זיכט
איינט בעי מיט דקי נעדער, איך ועל דאך מין
אכטער אוייך דער גאט ניט ארכויסטארטן

עד אין אידעם האב איד, שוין נישט אז גראונסער
ונגער, נאר אויך נישט קיין איב-זעה. דער גוטער
סיט, דער שיינער האנט, מיט דער בלאט גמאָר,
סטן שיינע פיסק -- אז ער רעדט, שיטן זיך פערל,
חויה צו הערט!

ז' חסידון נאר, וואם ער איז צו איין אידיעלערם
מעם א רוחניות, דאס הייסט, ער איז נישט
יבעריך געזונטן- דאס הייסט, אפילו איז איר
עם א קוק טאנ איזיף אים איזו, איז ער, דאמט
זא, גאנך גאנך ער זא, נאר וואם דענץ דאס ער
ז' גאנט, אונ דערצן נאנך דער הווטן פון א ציט איז
האט באקומיינ א פאסקוינגע הווטן מיט א מי
ויטש, אונ סייאיז אים שוער צו באפנ דעם אטטעם.
קנטו רידם הייסן אים טריינקען מליל אונ פארן קיין
יבעריך איזיף אנדאטשע איהיז פאַרְן, זוגט מען,
ע קראָגָאנְקָעָן. דארטן, זאגט מען, איז פארן א
ילד אַזְלְבָּכָּעָר, וואם איז א רפואה צום הווטן. רעבן
ה, אם ירצה השם, איבער א יאָר זומער, איז גאט
ט שונקען דאס לאַעֲבָּן, זיך דורךפֿארְן מיט אים קיִן
יבעריך דערהייל בענין, ער הוועט אמאל וווערן געזונט,
זונט ער מיטן זיזיב אונ קינדרער, געחיגנטלען, איזיף
גען פלייצִים. עפָּטָם א צִירָאָז

וְיָצַר הָאָבָן אֵיךְ נָאַךְ אֵין אִידּוּם, שׂוֹזֵן גָּאַר אֶחָד אִמְטָרָן, נָאַר אֶת־הַרְבָּעָשָׁנִים, יָגָנָג דָּם הַיִּסְטָן חֲלִילָה שֶׁמֶת קִינְזִין בְּעַל־סָלָבָה, נִישָׁם קִינְזִין שְׁנִינְדָּרָה, נִישָׁם קִינְזִין שׁוֹסְטָעָר, נָאַר קִינְזִין חֲדָרָן וְנָגָל אִינְזִין נִינְזִין.

“אֵין אֶלְיָהוּ” עַד אֵין אֶלְיָהוּ עַד הַאֲנְדָלָס מִתְפִישׁ
עַד אֲנְדָלָס עַר. זֶה טאטוּ אַנְדָלָס מִתְפִישׁ זֶה זֶה
בָּטָם גַּעַחַנְדָלָס בִּים פִישׁ דַי גַּאנְצָע מַשְׁפָחָה זֶה עַרְעָ
מַסן -- נָאָר פִישׁ אָזְן נָאָר פִישׁ אָזְן נָאָר פִישׁ!

לאם הַיִשְׁתָּמֵט, ז"ז צִינְגָּעָן אֲפִילָוּ גַּאנְצָן עַדְלָעֶבָּעַ יַדְנָעַ, עַנְטַלְעֶבָּעַ, נַאֲרַ פְּרָאַסְטָעַ מַעַנְטַשְׁלָעַ.

עט איד דאך פרעהן: ווי קומט צו מיר איז איזיעט
וחתמא איז דרינגען פאראן א מעשה ווי זאגט מען:
ז א טיז' ווארטן זיך זורץ אלעלען' העטן. מסחנא
ז מין טאטערדים גליק איזו', איז זי באדרארף האבן
א מאן.

או איז באדרף אמאל א ברייעועלע איבערליךענען זיין-
אדראם אונשראבן צי ואס -- וערט א מלחה ענין אט וועל אידן

ברירתה האטם עד ב' מיר מיט זייןיב און קיננדער, אַזְמִין עַל-טָעַרְן זֹונְ אֵיז גַּעֲגָנְגָעַן נִימְ שְׁלַעַכְטָו. עַד אֵיז
גַּעֲזָעַסְ אֵיז אַדְרָפֶת, אֵין זְלַאֲדִי עַקְעָבָאֵיז עַד גַּעֲזָעַסְ
אָאוֹן הַשְּׁטָ וְגַעַתְמָ פִּיןְ פְּרַנְסָהְ; נַאֲר אָז סְפִּיאָאַיז אַדוֹוִים
דְּבָר אַזְקָאַזְוָן דְּרִיטָן מָאִיְ, הַאטָם סְעַן אִים גַּעַשְׁטָן
מְחַיְּהָהְ; הַאטָם עַד דָּאַךְ מְסֻתָּהָן גַּעַיְבָּרְהָיִיט זִיךְ, גַּעַזְאַלְטָם
אָזְוִוְוִיזְזָן, אַז עַד אֵיז נִימְ קִיןְ "פְּאַסְעַל-יְהָוָהָסְאָ"
גַּעַבְרָאַכְטָ פְּאַפְּרִיךְ, אַז עַד יִצְמָ דְּרָטָן נַאֲךְ פָּוֹן שְׁחָ
יִמְ בְּרוֹשָׁאַתְ, דְּרָלָאַנְגָּט אֵיז סְעַנְאָטָם. בְּקִיצָּוֹרְ סְחָגָט
נַאֲנָטָם גַּעַהְלָפָן קִיןְ שְׁמַעְיִ-שְׁרָאֵלְ, מַעְ הַאטָם אִים אַרְזִיסְגָּעָ
טְרִיבָּןְ, אָוֹן עַד קִאְן נַאֲךְ עַד הַיּוֹם צֹ זִיךְ נִימְ קְוָמָעָן
וְזִיכְ אַטְם עַד ב' מִיר מִיטְ זִייןְיב אַזְקָאַזְוָן קִינְדָּעָרְ, אַ

אוון דעם אנדרען זוון טריינעם גיטט נבעאנך גלאט ניכשט.
 ער זאל ניט טאן -- איז שליט-שליט-טול, ווי
 אונלאין איר, "מייט דער פוטער ארקט". קוינט ער
 חבואה, ווילרט איזול. האנדטלט ער איז אונטסען
 פְּרָגְרַם זי, דירט ער זאל צו צו והאלד איז א
 אונראעטער ווינטער -- אבר-טזאל! ער זאל א קוק טאן
 זיינטיך, ווילטן געפגרט אלע פיש. • מהאב איז מיך
 חייניש בעהען אוון זאג איז: "וועיסט דו וואסונג פעל
 ער ארי בער מיט הייב אוון קיננדער צו מיר. מפה
 פשׂרְוֹן

עם דרייטן זונן פינענען איז א געהען נישקעה איז
דר איז דער גראָיסער שרפה ניט היינט געדאָכט אפ-
ערבערט געהארז אַרוויז וו די פֿאָסְעָמָה האט אַיִם גע-
אטם און האט נאָך געהאט אַוּפֿיך זיך אַגוט פֿעָקל
יט אַסְפּֿאַתְּהַיְלָעֵן סִיט אַסְלְעַדְאָטְהַבְּ
יט אַפְּרִיזְיָה פרעגת ניט -- צִיאַיִז גוֹטִי .. .
ונט זִיכְצָמָע בְּסִיר מִיט דָעַר גָּאנְצָעַר האַלְיַאַסְטְּרָעַ
אמְמָא ..

אָרֶן אַיִן קְלֻעַנְדָּן זֹן מִינְגָּם אֵין, קִיְּזַן חִירָעָן
אֲנָגֶן יְשָׁקָה-יְדִיקָה. שִׂיחַ זָגָן נִישָׁקָה-דִּיקָה קִיְּזַן
עַלְתָּה הָאָט עַד נִטְמָה, נָאָר עַד הָאָט אַדְיִיכְּן שָׁהָעָר. דָּאָס
נִיטָּמָה, עַד אַיִן אָזְוָן רִיךְ, וַיַּאֲכַל בְּעַלְבָּרְנָה
אָט גַּעַשְׁפָּטָן אַסְדָּה, אֲגַרְוִיסָּפָּר דִּיבָּעָר, אַקְרָוֹתָנִין^ו
אַל דָּעַר אָוֹ בְּעַרְשָׁטָעָר שָׁוְמָר וּמְצִיל זַיְן!^ז עַד דְּרִיטָם
זַוְּ לְאָגָן, בֵּיז עַד פָּאָרְדָּרִיטָם אַי זַיְן, אַי יְעָנוּם.

הנוגט ערך: -- אירח את עפסם ארינגעליגט א סך
טערברג: -- זונטן ער דרייט זיך אלע מאל אויסט, דער
זונטן. ער האט שווין ניט איזינמאל געיפטריט א' ז געלט, א' די קינדעראים געלט. זאך איך צו
ם: -- זאך האט איך געהאט צו מײַן זוינס געלט?

ג א'ל: -- פְּרִזְבָּתְן אֵיז מִיר דַּעֲרוֹוֵיל אַ קִינְדֶּ.

גות עיר: -- אונ פין טאכטער איז בי פיר ניט

Digitized by srujanika@gmail.com

100-100-100

卷之三十一

ג איד: -- סילאי!

גט ער: -- בקי צור!

שׁינען גראַדְעָן קלוֹגָן פּוֹרִיְּמָן-קוֹלְלָעֶתְשׁ וְאַם
זָפְרָאָן אָן מִיטְ רָזְזִין נְקָעָם אַרוֹמְגַעַטְקָעַטְ, מִיטְ
גּוֹטָעַ גּוֹטָעַ בְּרָטָעַ אָן גּוֹצְעַקְוָרְטָעַ פֵּישְׁ מִיטְ חֲרִיזְ
נְעַטְשָׁמְטָעַ צָוְעַדְלָעַ לְאַקְשָׁן מִיטְ וְאַזְזִין, אָן
נְעַטְשָׁמְטָעַ צָוְעַדְלָעַ מְשָׁקָה, אָז גְּמַטְ הַעֲלָטָטְ אַפְלָעַלְ
מְאַרְאַזְיָגְ, אָזְ אַמְחִיעַרְ אַקְהַעַשְׁאַגְעַרְ, אַדְעַרְ אַ
לְעַזְעַלְעַלְ גּוֹטְןְ וְיַשְׁנִיקְ, אַבְיָזְ נְגַרְ דָּא, אָן
אַאֲרַדְ נְזִין -- אַז אַפְרָאָטְ בִּיכְלָעַ שְׁוּזְ אַ
זְוָרָהְ, אָן סְעַטְוָן אַזְיָגְ, אַז דָּעַם שְׁוָנָהְ יַעֲקָבְ,
וְאַז נְבָכָמָלְ -- שְׁוָנָהְ יַעֲקָבְ! אָן חִידְעַרְ אַמְּלָ
שְׁוָנָהְ יַעֲקָבְ! טְוֹעַן אַכְפָּרְ אַזְגְּמָעְרָדְ דִּי קִינְדָּעְרָ:

דאס הייטס, האבן החב אירן צו אים גארניטו טריינט
טאנטער ליעבט פרא אים דזוק וליקלעך. ווארוום
בתבע איז ער דזוקא גוט מענטשל א דימונטן
צוגעלאלט, הערט אירן צו אונדז אעלעטען ביז גארוויז
פאל ער פארדיינט גיט ער איפ אירן, אונז העלפט אונט
יענע אידעטס מינע אונז די זין וו' וויט מעגלעך.
וואם איז שיך זאגונג -- ער הארעוטט כמעט אי נגאנצן
אוויף אונדז, אונז האט פאר אונדז אעלעטען דראַ-ארוץ.
ווארוום ער וויסט גאנץ גוט, ער פילט, פארשטייטס איר
סידום ער עד איז אונז עער מ' ר זונגעז
ער איז ער אונז מיר זינגען פארט מירן מיט דער
האנט, הערט אירן, קאן מען דאס ניט אוחוקמאכן.

זה לה ושמחה!

ווען דיא קלינגע שקצ'ים, די אײַנִיקְלָעַם, אויפֿן די געט
ויל'יכְל:

וּר ליהודים! אָזֶר ליהודים! אָזֶר ליהודים!

וְזַהֲן מֵעַ גִּימָט נָאָך אַתְעַנְצֵל אֹזִיךְ -- דַעַמְלָתְךָ וְעַר
יְזִין צָו מִידָר גַּלְילִיךְ וְזָאת מִידָר בְּרַאֲצִיקְיָה וְעַר מִידָר
וְעַתְשַׁלְילְדָה אַמְלָה, וַיַּאֲיר זָעַם מִידָר אַיְזָן, אַלְגָּד!

ז' נגיד, הערט איר, בין איך ניט, נאר נחח פון
ינדען האב איך, ברוך-השם, סער זונם גראסטן
ביר אין תחרילעטוקען!

וחזרו איז עס מאכט זיך אמאל, מע קומט זיך צו נזיף צוישן מעתנשן, אונז פיעע קינדרער מאכן א שמוטעם טבח דיל קליינע אותהייז עטפעס א דיז איז שלחן-עדון, צי שארכ שטיחן גמרא צי גלאט א פיסקן, פיז ער נעהבר זיין אונז שטמען-ווארום טפין איז פאר איז, ניט דע גערלאכטן. א ספונט

אָהוֹדָה מַעַז עַר זִיְּר אַיְבָּרְגָּןְמָעָן וְאַס עַר הָאָט אָזֶזֶנֶּעָן
שָׂוָאָגָעָרָם אָזֶן מַעַז הָאַרְעָהָעָן פָּזֶן זַיְעָרְתָּהָעָגָן חֵי
זָזָגָט אִירְגָּן נִימֶט אָזֶזֶן הָאָגָן

A L E P H B E I Z
By Sholom Stern

אָלֶף בֵּית שְׁלֹם שְׁטוּרָן

Midnight in the Warsaw ghetto. One house remains standing. From that house a voice is heard — a father teaching his son the "Aleph Beiz". . .

לומיט די רידיעוח וועגן די קאמפן פון די "דן אין דער ווארשעדר געגעט ווערט דערציאטム, איז עם איז געהען אין דער לעטמער נאכט, אין באפעטטיקט ידיש הויז איז געלביבן. אינטינט נאכט האט מען דערהערט, ווי איד לענדנט מיט זיין קינגד אל-פֿ-בִּיה.

פְּאָרְבְּרַעַנְטַן דָּעַר שׁוֹלְ-חוֹיֶּפֶת .
 עַם אִיז שׂוֹזֵי קִינְד מִינְסָהָצּוֹן .
 הַעֲדָר וַיְדָא אַיִן, זָאָג מִיד נַאֲך יְעָדָעַס אָוחָז :
 פְּמִין אַיִצְקָעַר גַּעֲלַי בְּעַנְעָר, מִין בְּכָוָר,
 בְּקָשַׁט נִישְׁתַּחַד עַד לְעַטְעַטְרָפָן דִּין דָּוָר .
 זָאָג מִיט בְּטַחוֹן, מִיט הַזְּוִיְּקָלְנָהָגְדִּיקָן נִיגּוֹן :
 אַזְוֹנוֹדָעַר בְּלוֹטָהָעַט נִישְׁתַּוְעָרָן פָּאָרְשָׁוְגִּינְן .
 צָוֹזָאַמְעַן וְעַלְן מִיד אַזְיְשָׁטָיְן אָונְן מִיד וְעַלְן זִיגָן .

העיר זיך איזן, אונז פראגנעם
דעם ניגון דעם רינען,
דעם אלף-ביבה דעם שיינען.
אע פון די אוחיזה דעם שיין.

אללְפָ-בָ-חַ. יעדם אוח לוייטער, וויס. עדער פֿינְטֵל א באידטס -- א טִירְטֶנְדִּיקָעַר באיזַיַּה. בְּיִסְטְּמִיכָּה צִוְּד אַנְגָּלְעָד ווּנוּגָן קלין גְּרִיבְּסִיט זִיְּד אַנְדָּז אַן זִיְּן.

חזר איז'ז, זינג דעם ניגון נאך:
אלפּ.

ונאצטם וארטם - א בליצקיינער חלפּוּ. קומין יוד -- יא, חולם ביה בא, דערנאנכדעם אין אלף, מאכטן י'בוֹא. דורך דיין סוויל, קיננד מײַנס, גאטסן ווארטם.

הוּא בְּגֹא יָמִים

החרוב ועת וערן רויים.

גָּמֶט וְעַט אַפְּסַעְקָעָן אֲזֹזִי וְיֵסְדּוֹס!

אל נקמתה א דושב אל נקמתה בזומין

הנשא שופט שופט הגרא

3

או יפוגע גדרים חם דער בעלות.
או יסגד עוזנערט ערשותער שאסס.
או יפוגע זונגען האט דאס ערשטער, פארבלוטיקטע אוטה:
אלף -- גאטס וארט -- א בליצקי קער חלף.

C H A S S I D I M
By A. Lutzky

פזון לוזק א. רבינו שבת בית קבלת

Friday night at the synagogue. A group of chassidim join the rabbi in a "Kabolas Shabbas" chant. Though they are all chanting the same prayer, the personality of each of the chassidim is expressed in the manner in which they chant.

פְּרִיטֵיכָךְ צוֹמֶעַן זֶיךְ צוֹנוֹנָה דִּי חֲסִידִים צוֹם רְבִיבִין
זָאָגָן שְׁלוֹם עַלְיכֶם. דָעַר רְבִי זָאָט פָּאָרוֹזִים, דִי חֲסִידִים נָאָךְ
אַיִלְםָן. יְעַדְר חֲסִיד אָוִיךְ זֶיךְ אָוְפֶן.

הפטיש א בריטנער חסיד קײַזָעַן הרע זאל אים ניט
שאמָן). דער קול זינער איז אויך איזוּזָע
בעל-הבחיש. *

שלום עליכם מלאכי השראה מלאכי עליו זו,
מלך מלאכי המלכים הקדושים ברוך הוא.

• אן אַרְיָמֵעֶר חַסִּידֶה • עַר זַיִצְט אַנְ אַזְיָט • •
• דְּלָאָם גַּאנְצָע לְעַבְנָן • זַיִינָס גַּיט אַדְרוֹאָר עֲגַרְעַן
• אַנְ אַזְיָט • • אַנְ אַרְיָמֵעֶר חַסִּידֶה, אַיְ אַנְ

שלום עליכם מלאכי השראת מלאכי עליוון
מלך מלכי המלכים הקדוש ברוך הוא.

ערשתער

צוה יטער

דרייטער
חסיד:

פערטער
חסיד:

א קליען חסידל. ער זי'צט אונטערן טיש. . . ער
זאגט אדרין דעם גאנצן שלום עלי'cum אין עמי'צנэм
א קני. . .

שלום עלי'cum, מלacky המלכימ הקדוש ברוך הוא.
מלך מלכי המלכימ הקדוש ברוך הוא.

פינטער
חסיד:

א הו' בער חמיז. לאנג און שמאל. . . די שטיכע
זינגע איז אויך איזו. . . זי' מאכט אין איינדרוק הו'
דעך פײַפ פון א טריין: הוּהָהָה!

שלום עלי'cum, מלacky הsheret מלacky עליזו.
מלך מלכי המלכימ הקדוש ברוך הוא.

זעקטער
חסיד:

איונגער מאנטשיק. נאך גאר ניט לאנג איז ער
געעהן א בחזר, און א זעלטונג זוקונט האט זיך
פארויס-געהזען. די טענער זינגען בי' אים גע-
גאנגען הוּהָהָה, הוּהָהָה, בי' צו דער אויבערשטער
אקטאחווע. אַאַטער אַבְּעָר אַיְז ער א באָהָרֶטֶר.
און ער האט שוֹין דריי קינדרער, און די טענער
גִּיעֵן שׂוֹין אַרְוָנָטָרָה. . .

שלום עלי'cum, מלacky הsheret מלacky עליזו.
מלך מלכי המלכימ הקדוש ברוך הוא.

דער קונצן - מאבער
פון ל. פרץ

THE MAGICIAN
By J. L. Peretz

This is one of the folk legends about the prophet Elijah, who comes to the aid of poor people in the hour of their greatest need and brings them joy and happiness. He usually comes disguised as a beggar, or a guest for the Sabbath -- and whatever he touches turns to gold or precious stones. . .

In this story, which takes place in a small town on the eve of Passover, he comes disguised as a magician who, out of thin air, produces a complete and resplendent seder for a poor, despondent family.

איין אַוואָלִינָעָר שְׁמַעְתָּל אַרְיָן אַיְז אַמְּפָל גַּעֲקוּמָעָן אַקְוָנָצָן
מאכער.

אונַן כָּאַטָּש עַם אַיְז גַּעֲהָעָן אַיְז דָּעַר פָּאַרְדָּאָגָהָטָעָר פָּאַרְדָּפָחָה
צִירָט, וְעַן אַיְדָהָט כָּעָר זָאָרָה וְהַרְבָּאָרָה קָאָפָה, הָאָט
דָּאָךְ זִין אַנְקוּמָעָן אַגְּרוֹזָן רָוּשָׁם גַּעֲמָכָטָם:

אַרְעַטָּעָנִישׁ פָּוֹן אַמְּנָטָשִׁי קְרוּעַ-בְּלוּעַ, מִיטָּא צִילִינְדָּר
אוּבָּפָן קָאָפָה, אַיְדִישָׁ פָּנִים -- אַוְן -- אַגְּזָגָלְטָעָב אַבָּרְדָּה
אונַן קִין פָּאַסְפָּאָרָט הָאָט עַר נִישָׁט גַּעֲהָמָט, אַוְן עַסְטָן
קִינָעָרָן נִישָׁט גַּעֲזָעָן, נִישָׁט קִין בְּשָׁרָם, נִישָׁט קִין טְרִיפָסָן
גַּיְיִים, וְאָס עַר אַיְז; סְעַן פְּרָעָגָטָן: פָּוֹן וְאָגָעָן זָאָגָט
ער: "פָּוֹן פָּאַרְיָז"; וְוּהָיָן? -- קִין לְאַנְדָּאָן!" וְיִקְסָט
איַר אַהֲרֹן וְזָאָגָט ער: "פָּאַרְבָּלָאַנְדוֹזָעָט!" וְיִקְסָט

דְּרָוְוִיל הָאָט ער זִיךְ גַּעֲדוֹגָעָן אַסְלִיעָ אַוְן אַנְגָּעָהָזִין
זוֹ מַאֲכָן קְוָנָצָן.

אַבָּעָד קְוָנָצָן! בְּפָנַי קְהָל וְעַדְהָ האָט ער גַּעֲשָׁלָגָעָן בְּרַעַנְדָּה
עַנְדִּיקָעָ קְוִילָן וְיִפְּרָאָלָה; פָּוֹן שְׁטִיחָלָה וְאַרְפָּטָה
אַרְוִים זָעָכָן פָּאָר אַינְדִּיקָעָם, אַבָּעָד אַינְדִּיקָעָם -- וְיִי בְּעָרָן
אונַן לְעַבְּדִיקָעָ, אַוְן זִיךְ צָעָלְזִיךְ זִיךְ אַיְבָּעָר דָּעַר סְצָעָנָעָ;
קְרָאָטָט פָּוֹן דָּעַר פָּאַרְעָשָׁעָוָה גַּעֲלָדָעָנוּ דָּעַלְלָעָה, אַגְּנָאָצָע
שִׁיסָּל גַּלְדָּעָנוּ זִיךְ אַיְז דָּעַר לוֹפָטָן צְזָאָמָעָן חָלוֹחָ אַוְן
קְוִילָעָטָן, אַוְן גִּיטָּ ער דָּעַם צְהִיטָן פְּרִיךְ, וְעָרָט דָּאָס אלְעָז
כְּהַרְקָעָיִן פָּאַרְשָׁוֹנָדָן, כְּלָא חִיהָ! אַוְים קְוִילָעָטָן,
אוּסָם אַינְדִּיקָעָם -- גַּזְרִישָׁטָן!

כִּילָאָ, וְיִסְטָט מַעַן דָּאָךְ, אַז "יִעֲנָר צְדָה" קָאָן אַזְיךְ עַפְעָם
בְּאַהֲרִיזָן! דִּי חַרְטּוֹכִים פָּוֹן מַצְרִים הָאָבָן מִן הַחֲמָה

--- חיליליה! ענטפערט דער אורה: עם הוועז זיין ליכטן. אונ
עד גיט מאך: האקס-פאקוטן אונ עם באויזן זיך צחוי
מאך זילבערנעם לייבער מיט אונגו אענדענע -ליכטן
איין מיטן שטוב, איין דער לווטן! עם וערט ליכטיק.

רבקה-בִּילָע דְּרוֹעַן, אֶז דָּאָס אֵיז דָעַר
וְנוֹצָר-מַכְבָּר, אָזְן זָהָר אֲפָנָעַן קָאנָעַן פָּאָר וּוּנְדָעַר
וְנוֹזָר שְׁרַעַק כִּיּוֹן אַנְצִיךְ חָרְטָמָן צָוִיל נִישָׁת אַרְוִיסָּס-
דְּרַעַגְוָעַן. זַי, כְּאָפָן זַיְד אַיְינָס דָאָס צְחִיטָעַן אָז בַּיְדָה
עַנְתָּן אָז שְׂמִיעָן סִמְטָה אַז פְּגֻעָרְסִינָעַן אָזְגָן אָז אַפְּ-
נָעַ מַילְעָר.

עד קוגנץ-סאכבר והנדט זיך דערוויל צום טיש ווּס איז
עשטאנגען פראשטעט אין א זיין נעלע אונ זאגט צו איז:
כו. בבורל, באדרק דיך אונ קומ אהערוֹן אונ איזוֹ זי
רוֹף זאגט צו אים די ערטערט, פאלט פון טעליע איזיפַּן
יש ארפאָפַּן שׂני ווּיס טישטעך אונ באדיקט אים, אונ דער
אדערטער טיש הויבט זיך אונ רילְן, אונ גיט אונ קומט
זין מיבּן שטוב אַרְיִין, אונ פֿאַרְהָאַלְטַּן זיך פֿונְקַט אַונְטַרְט

רָאֵפֶ אָזֶן שְׁמַעַלְן זִיךְ אֲנֵנְדָעַר אָוִינְפָן טִישָׁ.

אצינגד, זאגט דער קי נאצ'ן-מאכער, פעלן נאר הסבּ-בעטן --
אלן זיין האסּ-בעטן! גיינע דרי בענקלען פון דרי
טסובּן, אונ גיינע צו צום טיש אונ שטעלן זיך אויף
גען דרי זיטטן, הײַט ער, דער קוונצּ-מאכער, זיך זאלן
דער-וועגן, ציעו זיך אויף איזן דעד ברדיין, אונ
ס-עהט פון זיך אַזעאָרטס-ולזן. רוטס ער אויסִיך: "וואָכְּבָּר!"
בדראָען זיך מיט רויטן סאמֿעט, אונן חוך בדי דיבּוֹר
אלן אויף זיך פון טסטעליעַ אַראָפּ וְיִשְׁעָם, שנֵי חַיְּעַ קִישְׁנֵן,
ליגן זיך, אויפּן קוונצּ-מאכערם געבעטן, אויףּ דְּרִי
אַזעאָרטס-ולזן אונ -- עס ווערט אַקְעָלְמִיט מִינִים אונ שטעלן זיך
אט באָהוּזֶן זיך אויףּ אַקְעָלְמִיט טִישָׁן זיך גע-
ייפּן טִישָׁן, עס באָהוּזֶן זיך אויףּ רויטן בּוּסְמָה מִיט
לעַשְׂרָה וְזַיְּן, אונ מְכוֹת, אונ אלְלָה וְחַם פָּעָן דָּרָףּ צו א
ברגר אונ פרילעַעַן סְדָר, אַפְּלִי "הַגְּדוֹת" מִיט אַגְּלָלְדָעַנְגָּם.

“אוֹן ווַאֲסָעֵר צוֹ ווְאַשְׁנָה הַאֲמָם אִירְאֶת פְּחֻגָּט דַּעַר קְוִינָן-
כְּבָעָר: אִיל קָאָן בְּרוּנְגָעָן ווַאֲסָעֵר אוִינְךָ!

טאלט האבן זו זיך עדשת או ימגעה בעקבות פון גאנפון.
רבקה-הבלע פרעגת חיים יונגן או יין או יער: "מעז
ו-וואס?" און חימיזונת, וויסט איד נישט וואס צו
טפערן. ראמז זי אים: גו' מין מאן און פרעוג דעם
עננטערם ער איז ער קאן זי מיטן קונגאנט-מאכער
זין נישט איבערלאזן. ויל ער, זי זאל גזען זאגט
איז א נארישער דענען חוט דער רב נישט גלייבזען
וועט מידען, איז פון זינגען ארפה. גו' ען זי
דע צום רב און לאזן איבער דעם קונגאנט-מאכער מיטן
ר.

תעד ר' רב געוויגט, אז דאס וואס סיינערט געמאכט פיט
שו'ג האט קיין ממשוח נישט, ווארעט בעיינט איז נאר א
רבעלענדעניש פאר די אויגטן. הייסט ער זז אהיליגטן
ז איזידר די מאה העט זיך לאזן אַפְּדָרְבָּכְּעָמְדָן דער חביבען
מן אין די בוסט אַרְבִּין אַונְדְּרִין פון הַסְּבָּדְּבָּעָט
אַפְּקָאָפְּן וּבְדָמָה, אַיז גוֹטֵן. וְאַיז עַס מַן הַשְׁמִים

אזוי האט דער רב געפסקנטן.
גײַע ז' מיט האָרְצָקָלָאָפָּנִישׁ
אהַיִם. קומען ז' אַרְצָיְזָן אַז-
דער קוֹנוֹצָן-מַכְבָּעֶר שׂוֹן נִישׁ-
טָאַ, אָזֵן דער מַדְרָשָׁתְּ, וְ
עַר אַז גַּעֲשָׁתָּאָגָנָן.

קְשֵׁן לֹא צָנַצְתִּיךְ אֶגְרִירָה, דָּעַר וְיַיְן גִּימַט זִיכְרָה, דִּי
חַבְדָּעַן זִיכְרָה. מְהַבְּבָן זִיכְרָה עֲרַשְׂתָּפָרְמָטָאנְעָן, אָז
אַיְלָה גַּעֲנָעָן אֶלְיָהוּ הַנּוּבִיא, אָזְהַבְּנָעָן גַּעֲהָתָם
לְעָכָר יְמִינָה סְבָבָה.

ר ע ס ע ר ע קומץ באחיזין! איז אבער די שאלת:
 אָרְוֹת וְאַיִז עֲרָלֵין אֶזְאָגְרוּסְעָרְקְבָּצָן? אַמְעַנְתָשׁ
 שָׁארָטָן רְעַנְדָלְעָן פּוֹן פְּאַדְעַשְׂעָרָן הָאָטָן נִימְצָטָן כִּים חָאָס צָן
 בָּאַצְלָן פָּאָרְדָעָר אַכְבָּסְמָה. מִיטָן אַפְּרִיךְ בָּאַקְטָר עָרְאָן
 מַעַרְקָוְיִלְעַטְשָׁן אָזְן חָלוֹתְךָ דָעַר גְּרַעַטְמָעָר בְּעַקְעָרָן
 דִּיקְעָם צִימָט עָרְאוֹיִים פּוֹן בָּאַלְעָעָעָן, אָזְן אַפְּנִים הָאָטָן
 עַד אָן אַזְּיַסְבָּעָזְזָנָן, אָז שְׁעַנְגָּרָעָן לִיגְטָמָעָן אַיְן דָעַר
 וְיִי אַפְּלָקָעָרְדָן וְעַרְטָלָטָן מַעַן זִיךְךָ דִי פְּינְגְּטָעָקְשָׁיא
 אַז מַתְנַשְּׁחָה!
 *

נאר איזדער עם קומט צו מה נשנה
וועילן מיר איבערלאזן דעם קונצן-
מאכער אונ איבערגוין צו חיים יונחן
און זיין וויב רבקה-ביבילע.

ציטיינש רבקה-ביילע: גי ארייבער צו קהיל אונז נעם מעוזה-

בְּעַנְתָּשׁ-לִיבָּם גַּעֲבָלִיבָּנוּ אֵן אֶפְלִילָנוּ אֵין
רַבְקָה-בִּילָּע אִיז אֶפְלִילָנוּ אֵין
בְּצִימָט דָּעָרְאָיְל רַוְקָט זִיךְ.

זון -- שווין פחתו
עימדיונה גיטט פון בית הדרש אהרים זעט ער או אלע
ענטטער אין מארכ שינגען אידוייס מיט שימתה-ומטזוב
זון נאך זיון דירה שטיט ווי אין אבל אוישן מחווניט
יא בלינדע צווע-זונ זעפעידיקען

ר פאלט אבער בעי זיך נישט אפ: "ז גאט צוועט וועלזער נאך זיין פאַח!" טראכט ער. ער גיט אָרְצִין אָוֹן זאגט פרילעך: "גוט יומ-טוטוב", אָוֹן אַיז נאך אַסְלָט עֲשִׂים: "גוט יומ-טוטוב דיר, רְבָקָה-בִּילָע, זאגט ער, זונ דְּבָקָה-בִּילָע קָול עַנְפְּטָעֵט אִים אַנְגּוּזָעֶט מִיטָּדָרְעָן, פָּנוּן יְמִינְטָעָר וַיְנִיקְלָן אַרְאוֹם: "גוט יומ-טוטוב, וּס אַרְאוֹן אַוְן אַירָע אוֹיגָן בְּרַעֲנֶגֶר-קָוִילָן, פָּנוּן פְּנִיסָּה עַד וַיְנִקְעָלָה וְיַחְדָּה בְּרַעֲנֶגֶר-קָוִילָן, וְיַחְדָּה וְיַחְדָּה

ו' איר' צו זו צגט איר': "רבקה-בילע", צגט ער
רינט איז יומ טוב, יציאת מצרים, פארשיטטסן?
ו' עירן טאר מען נישטן און הוואס איז דא צו
ו' עירען? איזיב דער רבוננו של עולם האט נישט
וואטלט, מיד זאלן האבן אונגעלאָר פֿאַט, מזען
געגעטען פֿאַר ליב און זאָן בְּיִזְוֹן אַרְפְּאַדְן סְדָה.
לען מיד גִּין ערגאָע אנדערע אַטְסְטָן מְעַן
עט אונדז אַרְנֵילאָזֶן אַומְעַטָּם. • מיד און טויער
עדן אַפְּזֶן. • יְהִי זָגָן: כל דכפִּין יהי ו'יכול',
עט איז טיטש: חער עס איז הונגעעריך, זאל אַרְנֵן-
בען עטן. קומ, נעם אויף דיר די שאַל, וועלן
דר גִּין צוֹם עֲרַשְׁטָן בערטן קְרִיְמָה, זאל ער

ר' אונן עטמא רגע עפנוכן זיך' אבער ד' ר' צעלעדר רגע עפנוכן זיך' אבער ד' ר' שאל אוון ויל שוין גיזע -- אין חוח דאס געהין וואס רייטס זיך' איר טאלדז', נטעט אויף זיך' א צעריסט צוונין איר מאן האלט אין מיט אלע ר' רבקה-ביבליו וואס טוט טטעןדייק דעם

גם דער, ואמ' איז איד' נגעקו מען: "איך וויל זיין איעדר
ספּט אונט פְּרָבּוֹן"

צפערט חייסדיונה: "מיר האבן אלין קיין סדר נישטו. . .".

טפערת יונגר, אז עיר האט פיטוגעבערגנט דעם סדר מיט זיך איזן דער פינסטער? האלט זיך שוויז רבוקה-דורייל ווישט און

אוֹן "קְלָאַחָטּוּרָעַ" אֵין בַּי דִיר אַהוְנֶטֶן
הַאֲשָׁם טוֹיג מִיד קְלָאַחָטּוּרָעַ-שְׁמָאַחָטּוּרָעַ
דוֹ גִיבְ מִיד שְׁתִים אוֹן וְיִטְעַר גַּדְרַנִּישַׁת
אוֹן אִיךְ דָאַרְפָּעַ נִישְׁטָם קִין שְׁתִים. אִיךְ הַאֲבָבִינִים אַטְרָמָבָן. אִיךְ הַאֲבָבִילְבָן קְלָאַחָטּוּרָעַ
לְאַז שְׁוִין אָפֶן, הַעֲרָזֶךָ אָוִיךְ צָו צִיקְלָעַן.
אִיךְ הַאֲבָבִינִים, אוֹן מַעַן צִיקְלָט זִיךְ מִידָן.
אוֹן מִין סִירָאַטָּעַ גִיטָם אַשְׁס אַרְיזִין דָעַרְדָן
פִילְטָמָעַן. זַוְיהִי בְּנֵסְעָו הַארְזָן אֵין
דְאַרְ אַפְעַרְעָעַן קוֹרָאַטָּרְיוֹס! דָעַר צְהִיטָעַר
קוֹזְקוֹרְזָעַן! (קָרְזָזָה).

וז"ל, אז חוץ מען דערלאנגט מיט א דראגנו
אַבעָרְנָה קָפֶם, פִּילָּטְמָעֵן אַזְּיָצִיךְ, אַבְּעָרְנָה
מִין אַסְמָלָעָא אַיז אַנְדָּעַלְעָא. מִיט אַנְדָּעַ
עַלְעַ, אַז מַעַן דערלאנגט אַשְׁטָאָלָה, פָּאָרגְּנִיט
עַמְּ אַז זִיבְּעַטְמָן רִיפְּ.

אבער ווער האט די "מעטא-ויאטשע"?
אוון ווער האט דעם אומדן קנייטש מיט דעם
אומדן קויעטש?

אוֹן אִיךְ הָאָב פִּינְטוֹ, אֵז סַעַן קוּוֹעַטֶּשׁ זִיךְרָה.
דוֹ זִינְגָּה מִידָּר אָנוֹן קוּוֹעַטֶּשׁ זִיךְרָה נִשְׁמָה. מִינְ
סִירָאָטָע זִינְגָּתָם מַעֲטָה-וְהַאֲטָהָעָה.

פָּאָר אַיִּזׁן "אָמֵר רַיְאַל עֲזַרְלַעַם" מִעְטָא-וּוְאַטְשָׁעַס "

אוֹן אֵיך שענַק דִיר אָהוּק צָעַן רְיָאַלְיָעֶזֶר-
לְעַד פָּאַר אַיִּן מַעֲטָא חָמְטָשָׁע.

דו ביזט אליען א מעתא-ואטשע!

אוון דו פארשטייסט אין חאנזות, ווי מײַן
שטייל!

אוֹזֶן דָּוּן וְיַאֲחִידָר אֵין פָּאַמּוּרָאַנְצָן!

פעטש ביזטו ווערטו!

די באָרד לאָז אַפִּי
אָוֹן דָו לאָז אַפִּי צְיָן באָרְדִין

האב נאך היה נישם גועטן...

אוון איד האב, פִּינְסְּטוֹן הַיָּמִן יֵא גַּעֲגָעֶטֶן?
וְנַךְ אֵין פִּינְסְּטוֹן מַזְלָל נִישָׁם גַּעֲהָטָם.

אוון בי פיר אויניך נישט בעטער. • • דאס
וועיב מיט קינדרער. • עדן עדן עדן •

וְיַחַד מִנְגָּט אֶזְרָק שְׁבָתָה . . . דֵי קִינְגְּדָעָר וְיַלְןָ
עַמְזָן . . עַלְמָעַד, עַר . . מַעַן זָל עַם קָעַנָּן
עַן פָּאַרְדִּינְגָּעָן אַגְּרָאַשָּׂן . .

כללו כל הקייצים. • • • ארכ. ארכ. פרג. *

ברשותם של גבר גברת

וחזרבו . • חרב, רעב . • אִידְאִידָאִי, אַוְיַזְאוּי!

קומה בעזרה, ובזע-ה-עוזם. בעזרה
ישראל . . .

... They have given up. They tried hard all morning long to make a few pennies in the market. They are desperate. "Shabbes" is approaching. Their wives are waiting. . . What else can they do but turn to prayer? So they sat down on a bench in the city park and started to discuss the merits of their favorite cantors. Soon the park resounded with song. . .

גוווי ידע זיצן אוֹן זינגען.
זינגען הייסט במעט מהה-באצל אוֹן דער אנדרער הייסט
מעט מרדכי-לייזש.

- צוֹנוֹ-רִי-שְׁרָאָ-אַלְוִי-קּוֹ-מָה בְּעַזְרָתִי-שְׁרָאָ-אַלְוִי-

— איז זהם צ'אסטן משה-באצקל, צו אונדזער רוזנבלאטן אַיָּא אַכְלִי? שׂוֹן אַינְגֶל אַכְלִי! .. אָזָא מְנֻגָּן! אָזָא מְנֻגָּן! עַיְן לָרָאטה -- קַיְמַן אַוְיָרְקָטָם עַמְּנָךְ נִישְׁטָן וְעַד הָעֲרָתָן. .. וְחַאַסְטָן וְעַהֲרָתָן, אַשְׁתְּגַעַרְתִּי, עַד חַאַס זִיךְרָתָן דָּבָר אַרְקָאַשָּׁעַטָּן, אֵין דָעַם אַדְמָל יְסֻודָּלָעַ מְעַפְּרָלְלָה? (ז'ינְגָט) אַיִן, אַיִן אַדְמָם .. יְסֻודָּנוּ .. יְסֻודָּנוּ .. מְעַפְּרָלְלָה .. אַיִן אַדְמָם .. אַיִן אַיִן .. (פָּאוֹרוֹטָן זִיךְרָתָן אַפְּאַלְעַטְמָן) אַדְמָא-אַדְמָא!

אוֹן אִיךְ וְעַל נִישָׁת אֶחָק עֲבוּזָן דֵין גָּאנֵץ
רָאָזָנְבָּלָטָן מִיטָּדָע אַסְמָלָעָן מִיטָּזִין
בָּרוּטָן בָּעָרְדָּל פָּאָר אַיִן נָגָל פָּוָן מִין
גַּשְׁנָגָעָן סִירָטָמָן . מִמְּחַמְּדָה דָא אַיִן בָּרָאָן
שְׁטִים, גַּעֲמָבָע! פָּאָרְשָׁטִיטָה עַם אַיִן דָא
דָרְכִּיְמָקָעָן מַאֲתָמָעָרָן אוֹן אַז מִין קָיָה
רָאָטָע דָרְלָאָגָטָן בָּרְכָנוּ בָּרְכָה הַמְּשׁוֹלָשָׁה
• • • דָרְלָפִילָטָם מְעַזְּנָן • •

• זוזס מיר דערלאנגען, זוזן מיר דערלאנגען •
פֿכּעַן אַ לאָקָאמֶטִיךְ, קַעַן אוֹיךְ דערלאנגען
אַ לאָקָאמֶטִיךְ האָט אַ גַּרְעָסֶטֶן פֿיעַרְעַן, פֿוֹנְדַּן-
דַּעֲסַטְוֹעַגְן בְּלִיְבַּט עַד אַ לאָקָאמֶטִיךְ! •
מִיר זַעַם אַסְמַעַלְעַן האָט נִישַׁט קִין פֿיעַרְעַן עַד
הָאָט אַ פֿיעַרְלַעְלַע, אַפְּסִילְטַשְׁקִילְעַן, אַ שְׁפִּילְלַע-
קַעַטְמַעְלַע. • עַר, אוֹז עַר פֿאַרְגּוֹיַטְזִיךְ
אי זַעַם זַעַם אַ פֿידְעַלְלַע, וְאָט זַעַג אַיךְ אַ
פֿידְעַלְלַע, אַ קָּאנָאַרְתִּישְׁקִין! אַ זַּעַמְאַרְבִּיטִישְׁקִין!

זע נאר, זע ער האט זיך דאס צעהראבאיי-
טשיקט און צעסלאלואו ייטשיקט. אונ אבער וואו
אייז די אבער עזע? האָז וואו, פֿרְגַּע אַיד
דייז, איז די אבער עזע? זע, זיע גרייט עם
ארום אטעןטע און און אונ אבער עזע?

“אָז אִיךְ דָּרַךְ דֵּין ”אֲבֹעֲרָעַ צָעַ “אָזִיף
כְּפָרוֹחַ מִידְוִיטֶן דָּאַךְ, אָז עַם אַיזְנִישְׁטָא
קִין ”אֲבֹעֲרָעַ צָעַ “אָז אַמְּחַר זִיגְגָּעָר קָעָן
נְעִסְעַן דָּעַמְּבָסְטָן טָאַן בְּלוֹזִיְּסִיטְדָעַ
רִיבְטִיכְקָן קָאמְפְּרָטָאַמְּגָן . . . בָּי ”מִיד אַיז דָעַר
עַיְקָר דָעַר ”אֲלָגָטָמָן . . . דָאַס בִּיקְוָלְלָל אָזְנִיבִי
מִין ”אַסְטָלְעָן אַיז דָעַר דָאַס אַמְּחַר פְּלָאֲלָגָטָל
דָאַס אַמְּחַר פְּלָאֲלָשָׁל . . . וּמְפָנִים חָתָאַנוּ גְּלִילָנוּ”